

**EGZAMIN MATURALNY  
W ROKU SZKOLNYM 2016/2017**

**FORMUŁA DO 2014  
(„STARA MATURA”)**

**WIEDZA O SPOŁECZEŃSTWIE  
POZIOM PODSTAWOWY**

**ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ  
ARKUSZ MWO-P1**

**MAJ 2017**

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

### Zadanie 1. (0–5)

Obszar standardów	Opis wymagań
Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst informacyjny (II.2).
	Wiadomości: instytucje demokracji, kultura polityczna, społeczeństwo obywatelskie i formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym (I.5 / I.6 / I.8).

#### 1.1.

##### Schemat punktowania

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

##### Poprawna odpowiedź

- 1. P
- 2. F
- 3. F

#### 1.2.

##### Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

##### Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – Władze samorządowe nie zostały zobowiązane do realizacji spraw poddanych pod referendum, ponieważ wzięło w nim udział tylko 10,56% uprawnionych do głosowania, a tego typu referendum lokalne dla swej ważności wymaga 30% frekwencji.

### Zadanie 2. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – rysunek satyryczny; rozpoznawanie problemów kraju (II.2 / II.6).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, obywatel wobec prawa (I.2 / I.12).

##### Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

##### Poprawna odpowiedź

biurokracja

### Zadanie 3. (0–2)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst informacyjny, tekst popularnonaukowy (II.2 / II.4).
	Wiadomości: formy uczestnictwa obywateli w życiu publicznym, społeczeństwo obywatelskie (I.8).

#### Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – Elementem obywatelskiego nieposłuszeństwa jest gotowość na poniesienie konsekwencji za działania niezgodne z prawem, a jednym z postulatów protestujących jest zakaz karania rolników za protesty.

### Zadanie 4. (0–1)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: ideologie i doktryny polityczne (I.6).

#### Schemat punktowania

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Poprawna odpowiedź

D.

### Zadanie 5. (0–6)

#### 5.1.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – tekst publicystyczny (II.6).
	Wiadomości: partie polityczne i systemy partyjne (I.6).

#### Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

Zaletą – system taki odzwierciedla zróżnicowanie preferencji politycznych społeczeństwa, mało osób biorących udział w wyborach może nie mieć swej reprezentacji.

Wadą – system taki powoduje „rozdrobienie” parlamentu i trudności z wyłonieniem większości rządowej, a zatem – brak stabilności politycznej.

## 5.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy, wykresy (II.2).
	Wiadomości: partie polityczne (I.6).

### Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Poprawna odpowiedź

Polskie Stronnictwo Ludowe

## 5.3.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – wykresy (II.2).
	Wiadomości: procedury demokracji; partie polityczne; organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.5 / I.6 / I.7).

### Schemat punktowania

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.  
2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Poprawna odpowiedź

1. F
2. P
3. P

## Zadanie 6. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: zasady, procedury i instytucje demokracji; partie polityczne (I.5 / I.6).

### Schemat punktowania

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.  
2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie

- Opisanie w tekście rozwiązanie systemowe: W państwie tym istniał system monopartyjny.
- Zacytowana wypowiedź: Prezydent Nijazow twierdził, że opozycja, uznawana w Europie za konieczną dla demokracji i wolności, nie jest wartością w państwach wschodnich.

**Zadanie 7. (0–4)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – schemat (II.2).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

**Schemat punktowania**

- 4 p. – podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi.  
 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.  
 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- A. Senatu RP  
 B. 100  
 C. 4  
 D. Marszałek Senatu RP lub upoważniony Wicemarszałek Senatu RP

**Zadanie 8. (0–4)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

**Schemat punktowania**

- 4 p. – podanie czterech poprawnych elementów odpowiedzi.  
 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.  
 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie:

- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP był wybierany przez Zgromadzenie Narodowe RP, a obecnie wybierany jest w wyborach powszechnych, co czyni jego legitymizację władzy silniejszą.
- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP nie posiadał prawa inicjatywy ustawodawczej, a obecnie je posiada.
- Według przedstawionej konstytucji Prezydent RP musiał zarządzić ogłoszenie uchwalonej przez Sejm RP ustawy, a obecnie dysponuje prawem tzw. weta zawieszającego.

**Zadanie 9. (0–3)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akty prawne; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

**Schemat punktowania**

- 3 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.  
2 p. – przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- A. Sejm RP  
B. Prezydent RP  
C. Rada Ministrów RP

**Zadanie 10. (0–3)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: organy samorządu terytorialnego i administracji rządowej w Rzeczypospolitej Polskiej (I.7).

**Schemat punktowania**

- 3 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.  
2 p. – przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- A. sejmik województwa  
B. zarząd województwa  
C. wojewoda

**Zadanie 11. (0–3)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – schemat (II.2).
	Wiadomości: sądy w Rzeczypospolitej Polskiej, obywatel wobec prawa (I.7 / I.10 / I.12).

**Schemat punktowania**

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.  
2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- A. Sąd Najwyższy  
B. sąd apelacyjny  
C. apelacja

**Zadanie 12. (0–3)**

Wiadomości i rozumienie.	Sądy i trybunały oraz inne organy ochrony prawa w Rzeczypospolitej Polskiej (I.8 / I.10)
--------------------------	--

**Schemat punktowania**

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- 1. P
- 2. F
- 3. P

**Zadanie 13. (0–1)**

Wiadomości i rozumienie.	Organy władzy w Rzeczypospolitej Polskiej, obywatel wobec prawa (I.7 / I.12)
--------------------------	--

**Schemat punktowania**

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

A.

**Zadanie 14. (0–4)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – druk urzędowy (II.2 / II.8).
	Wiadomości: obywatel wobec prawa w Rzeczypospolitej Polskiej, dziedziny prawa – prawo administracyjne (I.9 / I.12).

**14.1.****Schemat punktowania**

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- 1. Wojewódzki Sąd Administracyjny (w Warszawie)
- 2. Naczelnik Urzędu Skarbowego (w Mińsku Maz.)
- 3. Naczelnika Urzędu Skarbowego (w Mińsku Maz.)

**14.2.****Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Skarga do sądu administracyjnego jest możliwa dopiero po złożeniu w odpowiedniej formie zażalenia do organu administracyjnego wyższego stopnia – w tym przypadku do Dyrektora Izby Skarbowej.

**Zadanie 15. (0–1)**

Wiadomości i rozumienie.	Dziedziny prawa – prawo rodzinne (I.9).
--------------------------	---

**Schemat punktowania**

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

C.

**Zadanie 16. (0–3)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – plakat (II.2).
	Wiadomości: prawa człowieka we współczesnym świecie, ich ochrona i łamanie (I.11).

**16.1.****Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

Amnesty International

**16.2.****Schemat punktowania**

- 1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

C.

**16.3.****Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

Białoruś / Republika Białorusi

**Zadanie 17. (0–2)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.2 / II.7).
	Wiadomości: prawa człowieka (I.11).

**Schemat punktowania**

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.



**Poprawna odpowiedź**

- A. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
- B. Organizacji Narodów Zjednoczonych

**Zadanie 18. (0–3)**

Korzystanie z informacji.	Lokalizacja ważnych wydarzeń w czasie (II.4).
	Wiadomości: Polska w Europie, Unia Europejska, prezydenci Rzeczypospolitej Polskiej (I.7 / I.13).

**Schemat punktowania**

- 3 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – przyporządkowanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – przyporządkowanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- A. 3
- B. 4
- C. 1

**Zadanie 19. (0–3)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – opisy i fotografie; rozpoznawanie ważnych postaci życia publicznego (II.2 / II.4).
	Wiadomości: organizacje międzynarodowe (I.15).

**Schemat punktowania**

- 3 p. – podanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

- A. Ban Ki-Moon / Ban Gi-Mun / Ban Ki-Mun
- B. Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego / Organizacja Traktatu Północnoatlantyckiego / Pakt Północnoatlantycki / Traktat Północnoatlantycki
- C. Przewodniczący Rady Europejskiej

**Zadanie 20. (0–5)****20.1.**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa polityczna Europy (II.2).
	Wiadomości: Polska w Europie, organizacje międzynarodowe (I.13 / I.15).

**Schemat punktowania**

- 1 p. – przyporządkowanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

1, 3, 5

**20.2.**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa polityczna Europy (II.2).
	Wiadomości: Polska w Europie, organizacje międzynarodowe (I.13 / I.15).

**Schemat punktowania**

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

C.

**20.3.**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – mapa polityczna Europy (II.2).
	Wiadomości: funkcjonowanie Unii Europejskiej (I.14).

**Schemat punktowania**

3 p. – poprawne wypełnienie trzech wierszy tabeli.

2 p. – poprawne wypełnienie dwóch wierszy tabeli.

1 p. – poprawne wypełnienie jednego wiersza tabeli.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

A. Szwajcaria / Konfederacja Szwajcarska / Konfederacja Helwecka, 2

B. Rumunia, 8

C. Mołdawia / Republika Mołdawii, 9

**Zadanie 21. (0–2)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – akt prawny; czytanie ze zrozumieniem przepisów prawnych (II.7).
	Wiadomości: instytucje Unii Europejskiej (I.14).

**21.1.****Schemat punktowania**

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

B.

**21.2.****Schemat punktowania**

1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

## Poprawna odpowiedź

Juncker

### Zadanie 22. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – wykres z danymi z badań opinii publicznej (II.2).
	Wiadomości: kultura polityczna społeczeństwa polskiego, problemy współczesnego świata (I.6 / I.16).

#### Schemat punktowania

- 3 p. – wskazanie trzech poprawnych elementów odpowiedzi.
- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

## Poprawna odpowiedź

1. P
2. F
3. F

### Zadanie 23. (0–3)

#### 23.1.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – przemówienie polityka (II.2).
	Wiadomości: konflikty we współczesnym świecie (I.16).

#### Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

Konflikt rosyjsko-ukraiński związany z prorosyjskim separatyzmem w Donbasie.

#### 23.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu politycznym – przemówienie polityka (II.2).
	Wiadomości: Polska w Europie, problemy bezpieczeństwa Polski (I.13 / I.16).

#### Schemat punktowania

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.
- 1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.
- 0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

- uzyskanie bezpieczeństwa energetycznego przez wykorzystanie polskiego węgla,
- budowa gazoportu w celu uniezależnienia się Polski od dostaw rosyjskiego gazu.

**Zadanie 24. (0–3)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – plakat (II.2).
	Wiadomości: organizacje pozarządowe, problemy współczesnego świata (I.8 / I.16).

**24.1.****Schemat punktowania**

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

Polska Akcja Humanitarna

**24.2.****Schemat punktowania**

- 2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Nazwa kontynentu – Afryka

Cel akcji – zaopatrzenie w bieżącą wodę

**Zadanie 25. (0–2)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – tekst publicystyczny; odróżnianie informacji o faktach od opinii (II.2 / II.3).
	Wiadomości: problemy współczesnego świata, ruchy społeczne (I.8 / I.16).

**Schemat punktowania**

- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

B., D.

**Zadanie 26. (0–2)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: formy i instytucje życia społecznego (I.1).

**Schemat punktowania**

- 2 p. – wskazanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.  
1 p. – wskazanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

A., E.

**Zadanie 27. (0–1)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – tekst popularnonaukowy (II.2).
	Wiadomości: struktura etniczna społeczeństwa polskiego (I.2 / I.3).

**Schemat punktowania**

1 p. – wskazanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Poprawna odpowiedź**

A.

**Zadanie 28. (0–1)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – fotografia (II.2).
	Wiadomości: kwestie etniczne, prawa człowieka (I.3 / I.11).

**Schemat punktowania**

1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Jest to prawo używania nazewnictwa geograficznego w językach mniejszości.

**Zadanie 29. (0–2)**

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – wykres z danymi statystycznymi (II.2).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, Polska w Europie (I.2 / I.13).

**Schemat punktowania**

2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi (zależności i uzasadnienia z odniesieniem do danych).

1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

**Przykładowa odpowiedź**

Im większa liczba polskich migrantów w państwach UE, tym mniejsza stopa bezrobocia w Polsce. W 2004 roku stopa bezrobocia wynosiła w Polsce ok. 19%, a liczba emigrantów polskich w UE – 750 tys., natomiast w 2007 roku analogiczne dane wyniosły ok. 11% i 1,86 mln.

### Zadanie 30. (0–3)

#### 30.1.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – mapa Polski (II.2).
	Wiadomości: podział administracyjny Polski (I.2 / I.7).

#### Schemat punktowania

2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Poprawna odpowiedź

Najniższa – wielkopolskie

Najwyższa – warmińsko-mazurskie

#### 30.2.

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społeczno-politycznym – mapa Polski (II.2).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, rynek pracy (I.2 / I.17).

#### Schemat punktowania

1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

Część ludzi zarejestrowanych jako bezrobotni pracuje na czarno.

### Zadanie 31. (0–3)

Korzystanie z informacji.	Korzystanie z informacji o życiu społecznym – teksty popularnonaukowe (II.2).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, funkcje państwa (I.2 / I.4).

#### 31.1.

#### Schemat punktowania

2 p. – podanie dwóch poprawnych elementów odpowiedzi.

1 p. – podanie jednego poprawnego elementu odpowiedzi.

0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

#### Przykładowa odpowiedź

Rozstrzygnięcie – nie

Uzasadnienie – W koncepcji „homo sovieticus” mowa jest o bierności, wyuczony bezradności i roszczeniowości wobec państwa osób zmarginalizowanych, tymczasem w przedstawionej wypowiedzi dra Rakowskiego mamy obraz ludzi zaradnych, którzy nieustannie pracują (choć poza systemem, nielegalnie), którzy próbują właśnie w ten sposób (a nie – oczekując pomocy od państwa) przetrwać, a zarazem odzyskać godność.

## 31.2.

### Schemat punktowania

- 1 p. – podanie poprawnej odpowiedzi.  
0 p. – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.

### Poprawna odpowiedź

zasiłki

### Zadanie 32. (0–15)

**Temat: Scharakteryzuj zjawisko bezrobocia, ukazując jego skutki społeczno-ekonomiczne dla bezrobotnych oraz ogółu społeczeństwa. Przedstaw działania władz państwowych i samorządowych na rzecz zapobiegania temu zjawisku w Polsce w XXI wieku. Odwołaj się do materiałów źródłowych z zadań 29–31.**

Tworzenie informacji.	Formułowanie wypowiedzi pisemnej zawierającej ocenę procesów społecznych oraz wskazanie propozycji rozwiązań problemów społecznych (III.1 / III.3 / III.5).
	Korzystanie z informacji: dokonywanie selekcji faktów, korzystanie ze źródeł informacji o życiu społeczno-politycznym, rozpoznawanie problemów społecznych, wskazanie przyczyn i skutków procesów społecznych (II.1 / II.2 / II.5 / II.6).
	Wiadomości: problemy społeczeństwa polskiego, funkcje państwa, Polska w Europie, rynek pracy (I.2 / I.4 / I.13 / I.17).

### Kryteria oceniania

#### Charakterystyka zjawiska bezrobocia (0–3)

- 3 p. – za pełną charakterystykę, w tym wyjaśnienie pojęcia.  
2 p. – za niepełną charakterystykę, w tym wyjaśnienie pojęcia.  
1 p. – za wyjaśnienie pojęcia.  
0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

#### Charakterystyka skutków społeczno-ekonomicznych bezrobocia (0–6)

- dla bezrobotnych,  
– dla ogółu społeczeństwa.

- 6 p. – za pełną charakterystykę dwóch aspektów.  
5 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i niepełną jednego aspektu.  
4 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę dwóch aspektów.  
3 p. – za pełną charakterystykę jednego aspektu lub za niepełną charakterystykę jednego aspektu i zasygnalizowanie jednego aspektu.  
2 p. – za niepełną charakterystykę jednego aspektu lub za zasygnalizowanie dwóch aspektów.  
1 p. – za zasygnalizowanie jednego aspektu.  
0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

**Propozycja działań władz na rzecz zapobiegania zjawisku bezrobocia (0–4)**

- władz państwowych,
- władz samorządowych.

- 4 p. – za pełną charakterystykę działań obu władz.
- 3 p. – za pełną charakterystykę działań jednej z władz i niepełną drugiej.
- 2 p. – za pełną charakterystykę działania jednej z władz lub niepełną charakterystykę działań obu władz.
- 1 p. – za niepełną charakterystykę działania jednej z władz.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

**Wykorzystanie materiałów źródłowych (0–1)**

- 1 p. – za poprawne powołanie się na dwa materiały źródłowe.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.

**Poprawny język i forma wypowiedzi (0–1)**

- 1 p. – za pracę napisaną językiem w pełni komunikatywnym, z uporządkowanym, logicznym wywodem i właściwą strukturą.
- 0 p. – za niespełnienie powyższego kryterium.